

KOMUNIKAT KOMISJI**Zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19**

(2020/C 164/03)

1. WPROWADZENIE

1. W dniu 19 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”⁽¹⁾ (dalej „tymczasowe ramy”). W dniu 3 kwietnia 2020 r. przyjęła pierwsze zmiany do tego komunikatu, aby przyspieszyć prace badawcze nad wyrobami służącymi zwalczaniu epidemii COVID-19 oraz testowanie i produkcję tych wyrobów, a także aby chronić miejsca pracy i w większym stopniu wspomóc gospodarkę podczas obecnego kryzysu⁽²⁾.
2. Unijna kontrola pomocy państwa stosowana w ukierunkowany i proporcjonalny sposób służy temu, aby krajowe środki wsparcia skutecznie pomagały zainteresowanym przedsiębiorstwom w czasie epidemii COVID-19, przy równoczesnym ograniczeniu nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym, utrzymaniu integralności tego rynku i zapewnieniu równych warunków działania. Dzięki temu można podtrzymać ciągłość działalności gospodarczej podczas epidemii COVID-19 i zapewnić gospodarce silną platformę do podźwignięcia się z kryzysu, nie tracąc z oczu istotności przeprowadzenia zielonej i cyfrowej transformacji, zgodnie z prawem i celami UE.
3. Celem niniejszego komunikatu jest określenie dodatkowych tymczasowych środków pomocy państwa, które w kontekście epidemii COVID-19 Komisja uznaje za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
4. Po pierwsze, Komisja uważa, że przedsiębiorstwa niefinansowe, które w innych warunkach byłyby rentowne, a obecnie borykają się z zaburzeniami płynności w związku z epidemią COVID-19, mogą doświadczać problemów z wypłacalnością w dłuższej perspektywie. W przypadku wielu takich przedsiębiorstw środki nadzwyczajne wprowadzone w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się epidemii COVID-19 doprowadziły do zmniejszenia, a nawet zawieszenia produkcji towarów lub świadczenia usług, a także do znacznego szoku popytowego. Powstałe w ten sposób straty będą skutkować zmniejszeniem kapitału własnego przedsiębiorstw i negatywnie wpłyną na ich zdolność do zaciągania pożyczek od instytucji finansowych.
5. Ograniczony kapitał własny przedsiębiorstw działających na rynkach o niskim poziomie popytu i zakłóceniach podaży zwiększa ryzyko poważnego pogorszenia koniunktury, co może potencjalnie negatywnie wpłynąć na całą unijną gospodarkę w dłuższym okresie. Dobrze ukierunkowane interwencje publiczne oferujące przedsiębiorstwom instrumenty kapitałowe lub hybrydowe instrumenty kapitałowe mogłyby zmniejszyć grożące unijnej gospodarce ryzyko licznych przypadków niewypłacalności. Takie interwencje mogłyby tym samym pomóc w podtrzymaniu działalności gospodarczej w trakcie epidemii COVID-19 oraz wspierać późniejsze ożywienie koniunktury.
6. Niniejszy komunikat określa w związku z tym kryteria na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, w oparciu o które państwa członkowskie mogą udzielać wsparcia publicznego w formie instrumentów kapitałowych lub hybrydowych instrumentów kapitałowych dla przedsiębiorstw borykających się z trudnościami finansowymi w związku z epidemią COVID-19. Komunikat ma zapewnić, by zakłócenia w gospodarce nie doprowadziły do niepotrzebnego opuszczenia rynku przez przedsiębiorstwa, które były rentowne przed kryzysem wywołanym epidemią COVID-19. W związku z tym dokapitalizowanie nie może przekraczać minimum niezbędnego do zapewnienia rentowności beneficjenta i powinno ograniczać się do przywrócenia struktury kapitałowej przedsiębiorstwa sprzed epidemii COVID-19.
7. Komisja pragnie podkreślić, że udzielanie – w ramach programów lub w konkretnych indywidualnych przypadkach – krajowego wsparcia publicznego w formie instrumentów kapitałowych lub hybrydowych instrumentów kapitałowych przedsiębiorstwom borykającym się z trudnościami finansowymi w związku z epidemią COVID-19 powinno być brane pod uwagę tylko wtedy, gdy nie można znaleźć innego odpowiedniego rozwiązania, i powinno podlegać rygorystycznym warunkom. Wynika to z faktu, że takie instrumenty w dużym stopniu zakłócają konkurencję między przedsiębiorstwami. Takie interwencje powinny zatem podlegać również jasnym warunkom dotyczącym wejścia państwa w struktury przedmiotowych przedsiębiorstw, jego wynagrodzenia oraz wyjścia z tych struktur, przepisów w zakresie zarządzania i odpowiednich środków mających na celu ograniczenie potencjalnych zakłóceń konkurencji.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji z dnia 19 marca 2020 r., C(2020) 1863 (Dz.U. C 911 z 20.3.2020, s. 1).

⁽²⁾ Komunikat Komisji z dnia 3 kwietnia 2020 r., C(2020) 2215 (Dz.U. C 112I z 4.4.2020, s. 1).

8. Jeżeli wsparcie miałyby być udzielane na szczeblu unijnym, biorąc pod uwagę wspólny interes UE, ryzyko zakłóceń na rynku wewnętrznym mogłoby być niższe i wymagać w związku z tym wprowadzenia mniej rygorystycznych warunków. Zdaniem Komisji dodatkowe wsparcie i środki na poziomie UE są konieczne, aby nie dopuścić do przekształcenia się obecnego kryzysu symetrycznego o zasięgu światowym we wstrząs asymetryczny, na którym ucierpiałoby zarówno państwa członkowskie o mniejszych możliwościach wspierania gospodarki, jak i konkurencyjność całej UE.
9. Transformacja ekologiczna i transformacja cyfrowa będą odgrywać centralną i priorytetową rolę w pomyślnym przywróceniu normalnego funkcjonowania gospodarki. Komisja z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte przez państwa członkowskie w celu uwzględnienia tych wyzwań przy opracowywaniu krajowych środków wsparcia i przypomina, że państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie, by takie środki nie utrudniały osiągnięcia unijnych celów w zakresie polityki klimatycznej i cyfrowej. Ponadto Komisja zauważa, że opracowywanie krajowych środków wsparcia w sposób zgodny z celami polityki UE w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji gospodarek poszczególnych państw pozwoli na bardziej zrównoważony długoterminowy wzrost gospodarczy i będzie promować transformację w kierunku uzgodnionego unijnego celu neutralności klimatycznej w 2050 r. zamiast ją opóźniać. W kontekście pomocy mającej na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarkach krajowych to przede wszystkim państwa członkowskie są odpowiedzialne za opracowanie krajowych środków wsparcia w sposób, który pozwoli na osiągnięcie zakładanych przez nie celów polityki. W przypadku pomocy udzielanej na mocy niniejszego komunikatu duże przedsiębiorstwa będą miały obowiązek zgłaszać, w jaki sposób otrzymana pomoc wspiera ich działania zgodnie z celami UE i zobowiązaniami krajowymi związanymi z zieloną i cyfrową transformacją.
10. Niektóre państwa członkowskie rozważają ponadto możliwość objęcia udziałów w przedsiębiorstwach strategicznych, tak aby wkład tych przedsiębiorstw w prawidłowe funkcjonowanie gospodarki UE nie był zagrożony. Komisja przypomina, że w odniesieniu do kwestii własności publicznej i prywatnej TFUE pozostaje neutralny (art. 345 TFUE). Jeśli państwa członkowskie nabywają istniejące udziały w przedsiębiorstwach po cenie rynkowej lub na zasadzie równorzędności z akcjonariuszami prywatnymi, nie stanowi to zasadniczo pomocy państwa⁽³⁾. Podobnie, jeśli państwa członkowskie decydują się na zakup nowo wyemitowanych udziałów lub zapewnienie przedsiębiorstwom innej formy wsparcia kapitałowego lub hybrydowego instrumentu kapitałowego na zasadach rynkowych, tj. na warunkach spełniających kryteria testu prywatnego inwestora, takie działanie również nie stanowi pomocy państwa.
11. Komisja przypomina również, że istnieje szereg dodatkowych narzędzi, które można wykorzystać w odniesieniu do przejmowania przedsiębiorstw strategicznych. W swoim komunikacie z dnia 25 marca 2020 r.⁽⁴⁾ Komisja wezwała państwa członkowskie, w których funkcjonuje już mechanizm monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych, do pełnego wykorzystania takich narzędzi, aby zapobiegać przepływowi kapitału z państw trzecich zdolnym zagrozić bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu w UE. Komisja wezwała państwa członkowskie, które nie posiadają obecnie takiego narzędzia lub których mechanizmy nie obejmują wszystkich tego typu transakcji, do wprowadzenia takiego kompleksowego mechanizmu monitorowania, w pełnej zgodności z prawem UE, w tym rozporządzeniem w sprawie monitorowania BIZ⁽⁵⁾ oraz postanowieniami dotyczącymi swobodnego przepływu kapitału (art. 63 TFUE), jak też zobowiązaniami międzynarodowymi.
12. Po drugie, Komisja uważa, że jedną z form wspierania przedsiębiorstw borykających się z trudnościami finansowymi w związku z epidemią COVID-19 może być dług podporządkowany. Jest to bowiem środek, który w mniejszym stopniu zakłóca konkurencję niż kapitał własny lub hybrydowy, ponieważ nie może zostać przekształcony w kapitał w przypadku przedsiębiorstwa kontynuującego działalność. Komunikat umożliwia zatem państwom członkowskim udzielanie pomocy w tej dodatkowej formie – taką możliwość wprowadza się w sekcji 3.3 tymczasowych ram, która dotyczy instrumentów dłużnych podlegających dodatkowym zabezpieczeniom w celu ochrony równych warunków działania na rynku wewnętrznym. Jeśli jednak dług podporządkowany przekroczy progi określone w sekcji 3.3., w celu zapewnienia równego traktowania należy go oceniać zgodnie z kryteriami dotyczącymi środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, które określono w sekcji 3.11.

⁽³⁾ Zob. również sekcja 4.2.3 zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, C(2016) 2946 (Dz.U. C 262 z 19.7.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji – Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące bezpośrednich inwestycji zagranicznych, swobodnego przepływu kapitału z państw trzecich i ochrony europejskich aktywów strategicznych – sytuacja przed zastosowaniem rozporządzenia (UE) 2019/452 (rozporządzenie w sprawie monitorowania BIZ), C(2020) 1981 final z 25.3.2020 r.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/452 z dnia 19 marca 2019 r. ustanawiające ramy monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii (Dz.U. L 791 z 21.3.2019, s. 1).

13. Po trzecie, stosowanie tymczasowych ram pokazało, że istnieje konieczność wprowadzenia zmian redakcyjnych, a także pewnych doprecyzowań i zmiany niektórych przepisów w sekcjach: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 4 oraz 5.
14. Ponadto Komisja przyznaje, że skuteczne przywrócenie normalnego funkcjonowania gospodarki będzie wymagać dodatkowych inwestycji prywatnych i publicznych na dużą skalę, aby można było sprostać wyzwaniom i wykorzystać szanse oferowane przez dwojaką zieloną i cyfrową transformację. W tym kontekście Komisja pragnie przypomnieć, że niniejsza zmiana tymczasowych ram uzupełnia raczej niż zastępuje istniejące już, przewidziane w unijnych zasadach pomocy państwa, możliwości udzielania wsparcia przez państwa członkowskie. Przykładowo jeśli chodzi o wsparcie kapitałowe, w szczególności wsparcie na rzecz innowacyjnych przedsiębiorstw, wytyczne Komisji w sprawie finansowania ryzyka ⁽⁶⁾ oraz ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych ⁽⁷⁾ zapewniają państwom członkowskim szeroką paletę możliwości.
15. Państwa członkowskie mogą też zdecydować się na przyznanie pomocy państwa w celu wsparcia zielonych i cyfrowych innowacji i inwestycji, a także podniesienia poziomu ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy państwa ⁽⁸⁾. Jak już zapowiedziano w komunikacie Komisji z dnia 14 stycznia 2020 r., odpowiednie zasady pomocy państwa – w szczególności wytyczne w sprawie pomocy państwa w dziedzinie energii i ochrony środowiska – zostaną poddane nowelizacji do 2021 r. w kontekście celów politycznych Europejskiego Zielonego Ładu i wspierać będą racjonalną pod względem kosztów i sprzyjającą włączeniu społecznemu transformację w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r. Będzie to wkład w strategię ożywienia koniunktury gospodarczej w Europie w zgodzie z ważnymi założeniami dwojakiej zielonej i cyfrowej transformacji w myśl celów unijnych i krajowych.

2. ZMIANY W TYMCZASOWYCH RAMACH

16. Poniższe zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 zaczną obowiązywać od dnia 8 maja 2020 r.
17. Pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Jeżeli w związku z epidemią COVID-19 banki potrzebowałyby nadzwyczajnego publicznego wsparcia finansowego (zob. art. 2 ust. 1 pkt 28 dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków oraz art. 3 ust. 1 pkt 29 rozporządzenia w sprawie jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji) w postaci pomocy na utrzymanie płynności, dokapitalizowania lub środka związanego z aktywami o obniżonej jakości, wymagać to będzie oceny, czy dany środek spełnia warunki określone w art. 32 ust. 4 lit. d) ppkt (i), (ii) lub (iii) dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków oraz art. 18 ust. 4 lit. d) ppkt (i), (ii) lub (iii) rozporządzenia w sprawie jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. W wypadku spełnienia tych warunków bank otrzymujący takie nadzwyczajne publiczne wsparcie finansowe nie zostałby uznany za będący na progu upadłości lub zagrożony upadłością. W zakresie, w jakim takie środki odnosiłyby się do problemów związanych z epidemią COVID-19, uznano by je za objęte zakresem pkt 45 komunikatu bankowego z 2013 r. ⁽⁹⁾, który przewiduje wyjątek od wymogu podziału obciążeń między akcjonariuszy i wierzycieli podporządkowanych”.
18. Pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Epidemia COVID-19 niesie ze sobą ryzyko poważnego pogorszenia koniunktury w całej gospodarce UE, co uderzy w przedsiębiorstwa, miejsca pracy i gospodarstwa domowe. Potrzebne jest dobrze ukierunkowane wsparcie publiczne, aby zapewnić dostępność wystarczającej płynności na rynkach, przeciwdziałać szkodom dla zdrowych przedsiębiorstw oraz zachować ciągłość działalności gospodarczej w trakcie i po epidemii COVID-19. Ponadto państwa członkowskie mogą zdecydować się na wsparcie podmiotów w branży podróży i turystyki w celu zagwarantowania zaspokojenia roszczeń o zwrot wpłat w związku z epidemią COVID-19,

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji – Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

⁽⁸⁾ Np. wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020 (Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1), wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szero-kopasmowych (Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1), wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (Dz.U. C 209 z 23.7.2013, s. 1), zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1) oraz kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (Dz.U. C 188 z 20.6.2014, s. 4).

⁽⁹⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 sierpnia 2013 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego (Dz.U. C 216 z 30.7.2013, s. 1).

aby zapewnić ochronę praw pasażerów i konsumentów, a także ich równe traktowanie. Ze względu na ograniczoną wielkość budżetu UE większość środków na walkę z kryzysem wywołanym koronawirusem będzie pochodziła z budżetów państw członkowskich. Unijne zasady pomocy państwa pozwalają państwom członkowskim podjąć szybkie i skuteczne działania w celu wsparcia obywateli i przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, w obliczu trudności gospodarczych spowodowanych przez epidemię COVID-19.”.

19. Pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Państwa członkowskie mogą również opracować, bez udziału Komisji, środki wsparcia zgodne z rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych ⁽¹⁰⁾.”.

20. Pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20. Tymczasowe środki pomocy objęte niniejszym komunikatem mogą być kumulowane zgodnie z zasadami określonymi w poszczególnych sekcjach niniejszego komunikatu. Tymczasowe środki pomocy objęte niniejszym komunikatem mogą być kumulowane z pomocą przyznaną na podstawie rozporządzeń *de minimis* ⁽¹¹⁾ lub z pomocą przyznaną na podstawie rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych ⁽¹²⁾ pod warunkiem przestrzegania przepisów i zasad dotyczących kumulacji określonych w tych rozporządzeniach.”.

21. Dodaje się pkt 20a w brzmieniu:

„20a. Pomoc dla instytucji kredytowych i finansowych nie podlega ocenie na podstawie niniejszego komunikatu, z wyjątkiem: (i) korzyści pośrednich dla instytucji kredytowych lub finansowych przekazujących pomoc w formie pożyczek lub gwarancji na podstawie sekcji 3.1–3.3 z uwzględnieniem zabezpieczeń określonych w sekcji 3.4 oraz (ii) pomocy udzielanej na podstawie sekcji 3.10 pod warunkiem że program nie jest skierowany wyłącznie do pracowników sektora finansowego.”.

22. Tytuł sekcji 3.1 otrzymuje brzmienie:

„3.1. Ograniczone kwoty pomocy”.

23. W pkt 22 przypis 16 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli pomoc przyznawana jest w formie korzyści podatkowej, korzyść taka może dotyczyć wyłącznie zobowiązania podatkowego, które powstało do dnia 31 grudnia 2020 r. włącznie.”.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1), rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 369 z 24.12.2014, s. 37).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1), rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9), rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45) oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. L 114 z 26.4.2012, s. 8).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych), rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 369 z 24.12.2014, s. 37).

24. Pkt 23a otrzymuje brzmienie:

„23a. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 22 lit. a) i pkt 23 lit. a), dane państwo członkowskie zapewnia, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielną księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i nie została przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 800 000 EUR na przedsiębiorstwo. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorach objętych pkt 23 lit. a), nie powinna zostać przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 120 000 EUR na przedsiębiorstwo.”.

25. Dodaje się pkt 24a w brzmieniu:

„24a. Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.2 nie może być kumulowana z pomocą przyznaną w odniesieniu do tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki na podstawie sekcji 3.3 i na odwrót. Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.2 i sekcji 3.3 może być kumulowana w odniesieniu do różnych pożyczek pod warunkiem że łączna kwota pożyczki na beneficjenta nie przekracza pułapów określonych w pkt 25 lit. d) lub w pkt 27 lit. d). Beneficjent może skorzystać równocześnie z wielu środków na podstawie sekcji 3.2, pod warunkiem że łączna kwota pożyczek na beneficjenta nie przekracza pułapów określonych w pkt 25 lit. d) i e).”.

26. Pkt 25 lit. d) ppkt (iii) otrzymuje brzmienie:

„iii. z odpowiednim uzasadnieniem przekazanym Komisji przez państwo członkowskie (na przykład w związku ze specyfiką określonych rodzajów przedsiębiorstw), kwota pożyczki może zostać zwiększona w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność od chwili przyznania przez najbliższe 18 miesięcy dla MŚP ⁽¹³⁾ oraz przez najbliższe 12 miesięcy w przypadku dużych przedsiębiorstw. Zapotrzebowanie na płynność należy ustalić poprzez oświadczenie beneficjenta ⁽¹⁴⁾.”.

27. Pkt 25 lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 31 grudnia 2020 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 25 lit. d), jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zachowania proporcjonalności pomocy i wykazania jej Komisji przez państwo członkowskie.”.

28. Pkt 26 otrzymuje brzmienie:

„26. W obecnych okolicznościach, gdy niezbędne jest zapewnienie płynności przedsiębiorstw zmagającym się z nagłym jej niedoborem, subsydiowane stopy oprocentowania obowiązujące przez ograniczony okres oraz w odniesieniu do ograniczonej kwoty pożyczki mogą być właściwym, koniecznym i ukierunkowanym rozwiązaniem. Ponadto dług podporządkowany, który w przypadku postępowania upadłościowego jest podporządkowany zwykłym wierzycielom uprzywilejowanym, również może być odpowiednim, niezbędnym i ukierunkowanym rozwiązaniem w obecnych okolicznościach. Taki dług w mniejszym stopniu zakłóca konkurencję niż kapitał własny lub hybrydowy, ponieważ nie może zostać automatycznie przekształcony w kapitał w przypadku przedsiębiorstwa kontynuującego działalność. Pomoc w postaci długu podporządkowanego ⁽¹⁵⁾ musi zatem spełniać odpowiednie warunki określone w sekcji 3.3, dotyczącej instrumentów dłużnych. Jednakże jako że zwiększa ona zdolność przedsiębiorstw do zaciągania długu uprzywilejowanego w podobny sposób, w jaki uzyskiwane jest wsparcie kapitałowe, zastosowanie mają dodatkowo marża ryzyka kredytowego oraz dalsze ograniczenie kwoty w porównaniu z długiem uprzywilejowanym (jedna trzecia w przypadku dużych przedsiębiorstw i połowa kwoty w przypadku MŚP, jak określono w pkt 27 lit. d) ppkt (i) lub (ii)). Po przekroczeniu tych pułapów dług podporządkowany należy oceniać zgodnie z kryteriami dotyczącymi środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, które określono w sekcji 3.11, w celu zapewnienia równego traktowania.”.

⁽¹³⁾ Zgodnie z definicją w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych).

⁽¹⁴⁾ Plan zachowania płynności może obejmować zarówno kapitał obrotowy, jak i koszty inwestycji.

⁽¹⁵⁾ Z wyjątkiem sytuacji, gdy taka pomoc jest zgodna z warunkami określonymi w sekcji 3.1 niniejszego komunikatu.

29. Dodaje się nowy pkt 26a w brzmieniu:

„26a. Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.3 nie może być kumulowana z pomocą przyznaną w odniesieniu do tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki na podstawie sekcji 3.2 i na odwrót. Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.2 i sekcji 3.3 może być kumulowana w odniesieniu do różnych pożyczek, pod warunkiem że łączna kwota pożyczki na beneficjenta nie przekracza progów określonych w pkt 25 lit. d) lub w pkt 27 lit. d). Beneficjent może skorzystać równocześnie z wielu środków na podstawie sekcji 3.3, pod warunkiem że łączna kwota pożyczek na beneficjenta nie przekracza pułapów określonych w pkt 27 lit. d) i e).”

30. Pkt 27 lit. d) ppkt (iii) otrzymuje brzmienie:

„iii. z odpowiednim uzasadnieniem przekazanym Komisji przez państwo członkowskie (na przykład w związku ze specyfiką określonych rodzajów przedsiębiorstw), kwota pożyczki może zostać zwiększona w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność od chwili przyznania przez najbliższe 18 miesięcy dla MŚP⁽¹⁶⁾ oraz przez najbliższe 12 miesięcy w przypadku dużych przedsiębiorstw;” Zapotrzebowanie na płynność należy ustalić poprzez oświadczenie beneficjenta⁽¹⁷⁾.”

31. Pkt 27 lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 31 grudnia 2020 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 27 lit. d), jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zachowania proporcjonalności pomocy i wykazania jej Komisji przez państwo członkowskie;”

32. Dodaje się pkt 27a w brzmieniu:

„27a. Instrumenty dłużne, które są podporządkowane zwykłym wierzycielom uprzywilejowanym w przypadku postępowania upadłościowego, mogą być przyznawane przy zastosowaniu obniżonych stóp oprocentowania w wysokości co najmniej równej stopie bazowej i marżom ryzyka kredytowego, o których mowa w tabeli w pkt 27 lit. a), powiększonej o 200 punktów bazowych w przypadku dużych przedsiębiorstw i o 150 punktów bazowych w przypadku MŚP. Alternatywna możliwość przedstawiona w pkt 27 lit. b) ma zastosowanie do takich instrumentów dłużnych. Konieczne jest również zapewnienie zgodności z pkt 27 lit. c), f) i g). Jeżeli kwota długu podporządkowanego przekracza obydwa poniższe pułapy⁽¹⁸⁾, zgodność instrumentu z rynkiem wewnętrznym stwierdza się na podstawie sekcji 3.11:

- i. dwie trzecie rocznych kosztów wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta w przypadku dużych przedsiębiorstw i roczne koszty wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta w przypadku MŚP, zgodnie z pkt 27 lit. d) ppkt (i); oraz
- ii. 8,4 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r. w przypadku dużych przedsiębiorstw i 12,5 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r. w przypadku MŚP.”

33. Pkt 28 otrzymuje brzmienie:

„28. Pomoc w formie gwarancji i pożyczek udzielanych na podstawie sekcji 3.1, sekcji 3.2 i sekcji 3.3 niniejszego komunikatu może zostać udzielona przedsiębiorstwom zmagającym się z nagłym niedoborem płynności bezpośrednio lub poprzez instytucje kredytowe i inne instytucje finansowe działające jako pośrednicy finansowi. W tym drugim przypadku muszą zostać spełnione warunki określone poniżej.”

34. Pkt 31 otrzymuje brzmienie:

„31. Instytucje kredytowe lub inne instytucje finansowe powinny w możliwie najszerszym stopniu przekazywać korzyści z gwarancji publicznej bądź z subsydiowanych stóp oprocentowania pożyczek beneficjentom końcowym. Pośrednik finansowy musi być w stanie wykazać, iż posiada mechanizm gwarantujący, że korzyści są w możliwie największym stopniu przekazywane beneficjentom końcowym w formie wyższego finansowania, bardziej ryzykownych portfeli, niższych wymogów dotyczących zabezpieczenia, niższych premii gwarancyjnych lub niższych stóp oprocentowania niż bez takich gwarancji publicznych lub pożyczek.”

⁽¹⁶⁾ Zgodnie z definicją w załączniku I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

⁽¹⁷⁾ Plan zachowania płynności może obejmować zarówno kapitał obrotowy, jak i koszty inwestycji.

⁽¹⁸⁾ Jeżeli płatności kuponowe podlegają kapitalizacji, należy to uwzględnić przy określaniu tych pułapów, o ile taka kapitalizacja była planowana lub możliwa do przewidzenia w chwili zgłaszania środka. W takim obliczeniu należy uwzględnić także wszelkie inne środki pomocy państwa w formie długu podporządkowanego przyznane w związku z epidemią COVID-19, nawet na innej podstawie niż przepisy niniejszego komunikatu. Do pułapów tych nie zalicza się jednak środków w formie długu podporządkowanego przyznanych zgodnie z sekcją 3.1 niniejszego komunikatu.

35. Pkt 37 lit. j) otrzymuje brzmienie:
- „j. infrastruktura do testowania i przygotowania produktu do masowej produkcji będzie otwarta dla kilku użytkowników, a dostęp do niej będzie przyznawany na przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach. Przedsiębiorstwom, które sfinansowały co najmniej 10 % kosztów inwestycji, można przyznać preferencyjny dostęp na korzystniejszych warunkach;”.
36. Dodaje się pkt 43a w brzmieniu:
- „43a. W zakresie, w jakim taki program obejmuje również pracowników instytucji kredytowych lub finansowych, wszelka pomoc pośrednia dla tych instytucji nie ma na celu zachowania ani przywrócenia ich rentowności, płynności lub wypłacalności, zważywszy że cel takiej pomocy ma charakter przede wszystkim społeczny ⁽¹⁹⁾. W związku z tym Komisja uważa, że takiej pomocy nie należy kwalifikować jako nadzwyczajne publiczne wsparcie finansowe zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 28 dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków oraz art. 3 ust. 1 pkt 29 rozporządzenia w sprawie jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji i nie należy jej oceniać na podstawie przepisów dotyczących pomocy państwa mających zastosowanie do sektora bankowego ⁽²⁰⁾.”.
37. Dodaje się sekcję w brzmieniu:
- „3.11. **Środki służące dokapitalizowaniu**
44. Niniejsze tymczasowe ramy określają kryteria na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, w oparciu o które państwa członkowskie mogą udzielać wsparcia publicznego w formie instrumentów kapitałowych lub hybrydowych instrumentów kapitałowych dla przedsiębiorstw borykających się z trudnościami finansowymi w związku z epidemią COVID-19 ⁽²¹⁾. Mają one zapewnić, by zakłócenia w gospodarce nie doprowadziły do niepotrzebnego opuszczenia rynku przez przedsiębiorstwa, które były rentowne przed kryzysem wywołanym epidemią COVID-19. W związku z tym dokapitalizowanie nie może przekraczać minimum niezbędnego do zapewnienia rentowności beneficjenta i powinno ograniczać się do przywrócenia struktury kapitałowej przedsiębiorstwa sprzed epidemii COVID-19. Duże przedsiębiorstwa mają obowiązek zgłaszać, w jaki sposób otrzymana pomoc wspiera ich działania zgodnie z celami unijnymi i zobowiązaniami krajowymi związanymi z zieloną i cyfrową transformacją, w tym unijnym celem neutralności klimatycznej do 2050 r.
45. Równocześnie Komisja podkreśla, że udzielanie – w ramach programów lub w konkretnych przypadkach – krajowego wsparcia publicznego w formie instrumentów kapitałowych lub hybrydowych instrumentów kapitałowych powinno być brane pod uwagę tylko wtedy, gdy nie można znaleźć innego odpowiedniego rozwiązania. Ponadto wydawanie takich instrumentów powinno być obwarowane restrykcyjnymi warunkami, ponieważ bardzo znacząco zakłócają one konkurencję między przedsiębiorstwami. Takie interwencje muszą zatem podlegać jasnym warunkom dotyczącym wejścia państwa w strukturę kapitałową przedmiotowych przedsiębiorstw, wynagrodzenia oraz wyjścia z tej struktury, przepisów w zakresie zarządzania i odpowiednich środków mających na celu ograniczenie potencjalnych zakłóceń konkurencji. W tym kontekście Komisja zauważa, że opracowywanie krajowych środków wsparcia w sposób zgodny z celami polityki UE w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji gospodarek poszczególnych państw pozwoli na bardziej zrównoważony długoterminowy wzrost gospodarczy i będzie promować transformację w kierunku uzgodnionego unijnego celu neutralności klimatycznej w 2050 r.
- 3.11.1. *Zastosowanie*
46. Poniższe warunki mają zastosowanie do programów dokapitalizowania i poszczególnych środków państw członkowskich w zakresie dokapitalizowania przedsiębiorstw niefinansowych (zwanych łącznie „środkami służącymi dokapitalizowaniu w związku z COVID-19”) na podstawie niniejszego komunikatu, nieobjętych sekcją 3.1 niniejszego komunikatu. Mają one zastosowanie do środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 dla dużych przedsiębiorstw i MŚP ⁽²²⁾.
47. Poniższe warunki mają również zastosowanie do podporządkowanych instrumentów dłużnych przekraczających jednocześnie oba pułapy, o których mowa w sekcji 3.3 pkt 27a ppkt (i) oraz (ii) niniejszego komunikatu.

⁽¹⁹⁾ Zob. przez analogię decyzja Komisji SA.49554- CY- cypryjski program dotyczący kredytów zagrożonych, których zabezpieczeniem jest główne miejsce zamieszkania (Estia), motyw 73, oraz decyzja Komisji SA.53520-EL – System ochrony głównego miejsca zamieszkania, motyw 71.

⁽²⁰⁾ Zob. pkt 6 niniejszego komunikatu.

⁽²¹⁾ Możliwość zaferowania pomocy w formie instrumentów kapitałowych lub hybrydowych instrumentów kapitałowych, ale na dużo niższe kwoty nominalne, została już przewidziana w warunkach określonych w sekcji 3.1 niniejszego komunikatu.

⁽²²⁾ Jak wskazano w pkt 16 komunikatu, możliwe jest zgłaszanie alternatywnych rozwiązań zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

48. Środki służące dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 przyznaje się najpóźniej do dnia 30 czerwca 2021 r.

3.11.2. Kwalifikowalność i warunki uczestnictwa

49. Środek służący dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 musi spełniać następujące warunki:

- a. bez interwencji państwa beneficjent zaprzestałby działalności lub miałby poważne trudności z utrzymaniem swojej działalności. Potwierdzeniem takich trudności może być w szczególności pogorszenie stosunku kapitału obcego do kapitału własnego beneficjenta lub podobnych wskaźników;
- b. interwencja leży we wspólnym interesie. Może mieć na celu uniknięcie trudności społecznych i niewydolności rynku z powodu znacznej utraty miejsc pracy, opuszczenia rynku przez innowacyjne przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa o znaczeniu systemowym, ryzyka zakłóceń w świadczeniu istotnej usługi lub podobnych sytuacji należycie uzasadnionych przez dane państwo członkowskie;
- c. beneficjent nie jest w stanie znaleźć finansowania na przystępnych warunkach na rynkach, a środki horyzontalne obowiązujące w danym państwie członkowskim w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność są niewystarczające, aby zapewnić rentowność beneficjenta; oraz
- d. beneficjent nie jest przedsiębiorstwem, które było już w trudnej sytuacji w dniu 31 grudnia 2019 r. (w rozumieniu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych ⁽²³⁾).

50. Państwa członkowskie przyznają środki służące dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 w ramach programu pomocy zatwierdzonego przez Komisję dopiero po złożeniu pisemnego wniosku o taką pomoc przez przedsiębiorstwa będące potencjalnymi beneficjentami. W odniesieniu do pomocy podlegającej indywidualnemu zgłoszeniu państwa członkowskie przedstawiają Komisji potwierdzenie złożenia takiego pisemnego wniosku w ramach indywidualnego zgłoszenia środka pomocy.

51. Wymogi określone w niniejszej sekcji oraz w sekcjach 3.11.4, 3.11.5, 3.11.6 i 3.11.7 dotyczą zarówno programów dokapitalizowania w związku z COVID-19, jak i indywidualnych środków pomocy. Zatwierdzając program, Komisja będzie wymagać odrębnego zgłoszenia pomocy indywidualnej powyżej progu 250 mln EUR. W odniesieniu do takich zgłoszeń Komisja oceni, czy istniejące finansowanie na rynku lub środki horyzontalne mające na celu pokrycie zapotrzebowania na płynność są niewystarczające, by zapewnić rentowność beneficjenta; czy wybrane instrumenty dokapitalizowania i związane z nimi warunki są odpowiednie w odniesieniu do poważnych trudności beneficjenta; czy pomoc jest proporcjonalna; oraz czy spełnione są warunki określone w niniejszej sekcji oraz w sekcjach 3.11.4, 3.11.5, 3.11.6 i 3.11.7.

3.11.3. Rodzaje środków służących dokapitalizowaniu

52. Państwa członkowskie mogą zapewnić środki służące dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 z wykorzystaniem dwóch odrębnych zestawów instrumentów służących dokapitalizowaniu:

- a. instrumentów kapitałowych, w szczególności emisji nowych akcji wspólnych lub uprzywilejowanych; lub
- b. instrumentów z elementem kapitałowym (zwanym „hybrydowymi instrumentami kapitałowymi” ⁽²⁴⁾), w szczególności praw do udziału w zyskach, cichych udziałów oraz obligacji zamiennych zabezpieczonych lub niezabezpieczonych.

53. Interwencja państwa może mieć formę wszelkich wariantów powyższych instrumentów lub połączenia instrumentów kapitałowych i hybrydowych instrumentów kapitałowych. Państwa członkowskie mogą również udzielać gwarancji na powyższe instrumenty w kontekście emisji rynkowej, pod warunkiem że

⁽²³⁾ Zgodnie z definicją w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

⁽²⁴⁾ Hybrydowe instrumenty kapitałowe to instrumenty, które mają zarówno cechy instrumentów dłużnych, jak i kapitałowych. Na przykład obligacje zamienne są wynagradzane jak obligacje do czasu ich zamiany na kapitał własny. Ocena łącznego wynagrodzenia z tytułu hybrydowych instrumentów kapitałowych zależy zatem, z jednej strony, od ich wynagrodzenia, gdy są one instrumentami o cechach instrumentów dłużnych, a z drugiej strony – od warunków ich przekształcenia w instrumenty o cechach instrumentów kapitałowych.

wszelka związana z tym interwencja państwa na rzecz beneficjenta spełnia warunki określone w niniejszej sekcji 3.11. Państwo członkowskie musi zapewnić, by wybrane instrumenty dokapitalizowania i związane z nimi warunki były odpowiednie w celu zaspokojenia potrzeb beneficjenta w zakresie dokapitalizowania, a jednocześnie jak najmniej zakłócały konkurencję.

3.11.4. Kwota dokapitalizowania

54. Aby zapewnić proporcjonalność pomocy, kwota dokapitalizowania w związku z COVID-19 nie może przekraczać minimum niezbędnego do zapewnienia rentowności beneficjenta i nie powinna wykraczać poza przywrócenie struktury kapitałowej beneficjenta sprzed wybuchu epidemii COVID-19, tj. do stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Przy ocenie proporcjonalności pomocy uwzględnia się pomoc państwa otrzymaną lub planowaną w kontekście wybuchu epidemii COVID-19.

3.11.5. Wynagrodzenie i wyjście państwa

Zasady ogólne

55. Państwo otrzymuje odpowiednie wynagrodzenie za inwestycję. Im wynagrodzenie jest bliższe warunkom rynkowym, tym mniejsze jest potencjalne zakłócenie konkurencji spowodowane interwencją państwa.
56. Dokapitalizowanie w związku z COVID-19 należy spłacić, gdy gospodarka się ustabilizuje. Komisja uznaje za stosowne zapewnienie beneficjentowi wystarczającego czasu na spłatę dokapitalizowania. Państwo członkowskie powinny wprowadzić mechanizm stopniowo zachęcający do spłaty.
57. Wynagrodzenie za środek służący dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 powinno być zwiększane do poziomu cen rynkowych, aby zachęcić beneficjenta i pozostałych udziałowców do spłaty państwowego środka służącego dokapitalizowaniu oraz aby zminimalizować ryzyko zakłóceń konkurencji.
58. Wynika z tego, że środki służące dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 powinny wymagać odpowiednio wysokiego wynagrodzenia za dokapitalizowanie i obejmować odpowiednie zachęty dla przedsiębiorstw do spłaty dokapitalizowania i do poszukiwania alternatywnego kapitału, gdy pozwolą na to warunki rynkowe.
59. Alternatywnie do metod określania wynagrodzenia określonych poniżej państwa członkowskie mogą zgłosić programy lub środki indywidualne, w których metoda określania wynagrodzenia jest dostosowywana zgodnie z cechami i stopniem uprzywilejowania instrumentu kapitałowego, pod warunkiem że zasadniczo prowadzi to do podobnego rezultatu w odniesieniu do efektu zachęty do wyjścia państwa, a także do podobnego ogólnego wpływu na wynagrodzenie państwa.

Wynagrodzenie z tytułu instrumentów kapitałowych

60. Zastryk kapitałowy dokonany przez państwo lub równoważną interwencję należy przeprowadzić przy zastosowaniu ceny, która nie przekracza średniej ceny akcji beneficjenta w ciągu 15 dni poprzedzających wniosek o zastryk kapitałowy. Jeżeli beneficjent nie jest spółką notowaną na giełdzie, jego wartość rynkową powinien oszacować niezależny ekspert lub należy ją oszacować za pomocą innych proporcjonalnych środków.
61. Wszelkie środki służące dokapitalizowaniu obejmują mechanizm progresywny, stopniowo zwiększający wynagrodzenie państwa, aby zachęcić beneficjenta do odkupienia zastryków kapitałowych dokonywanych przez państwo. Ten wzrost wynagrodzenia może mieć formę dodatkowych udziałów⁽²⁵⁾ przyznanych państwu lub innych mechanizmów i powinien odpowiadać wzrostowi wynagrodzenia państwa o co najmniej 10 % (w odniesieniu do niespłaconego udziału wynikającego z zastryku kapitałowego zastosowanego przez państwo w związku z COVID-19), w odniesieniu do każdego z etapów progresji:
- a. cztery lata po zastosowaniu zastryku kapitałowego w związku z COVID-19, jeżeli państwo nie sprzedało co najmniej 40 % swojego udziału w kapitale własnym wynikającego z zastryku kapitałowego zastosowanego w związku z COVID-19, uruchomiony zostanie mechanizm progresywny;

⁽²⁵⁾ Dodatkowe udziały można przyznać na przykład poprzez emisję obligacji zamiennych na dzień dokapitalizowania, które zostaną zamienione na akcje w dniu uruchomienia mechanizmu progresywnego.

b. sześć lat po zastosowaniu zastrzyku kapitałowego w związku z COVID-19, jeżeli państwo nie sprzedało w całości swojego udziału w kapitale własnym wynikającego z zastrzyku kapitałowego zastosowanego w związku z COVID-19, mechanizm progresywny zostanie ponownie uruchomiony ⁽²⁶⁾.

Jeżeli beneficjent nie jest spółką notowaną na giełdzie, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wdrożeniu każdego z tych dwóch etapów rok później, tj. odpowiednio pięć lat i siedem lat po zastrzyku kapitałowym zastosowanym w związku z COVID-19.

62. Komisja może przyjąć alternatywne mechanizmy, pod warunkiem że doprowadzą one ogólnie do podobnego wyniku w odniesieniu do efektu zachęty do wyjścia państwa oraz podobnego ogólnego wpływu na wynagrodzenie państwa.
63. Beneficjent powinien mieć możliwość odkupienia w każdym momencie udziałów kapitałowych nabytych przez państwo. Aby zapewnić otrzymanie przez państwo odpowiedniego wynagrodzenia za inwestycję, cena odkupu powinna być równa wyższej z następujących wartości: (i) nominalnej wartości inwestycji państwa powiększonej o roczne oprocentowanie wyższe o 200 punktów bazowych niż przedstawiono w tabeli poniżej ⁽²⁷⁾; lub (ii) cenie rynkowej w momencie odkupu.
64. Alternatywnie państwo może w każdej chwili sprzedać swój udział w kapitale własnym po cenach rynkowych nabywcom innym niż beneficjent. Taka sprzedaż wymaga co do zasady otwartej i niedyskryminacyjnej konsultacji z potencjalnymi nabywcami lub sprzedaży na giełdzie papierów wartościowych. Państwo może przyznać dotychczasowym udziałowcom prawa pierwszeństwa zakupu po cenie wynikającej z konsultacji publicznych.

Wynagrodzenie za hybrydowe instrumenty kapitałowe

65. Ogólne wynagrodzenie za hybrydowe instrumenty kapitałowe musi odpowiednio uwzględniać następujące elementy:
- charakterystykę wybranego instrumentu, w tym jego stopień podporządkowania, ryzyko oraz wszystkie tryby płatności;
 - przewidziane mechanizmy zachęcające do wyjścia (takie jak klauzula progresywna i klauzula spłaty); oraz
 - odpowiednią referencyjną stopę procentową.
66. Minimalne wynagrodzenie w przypadku hybrydowych instrumentów kapitałowych do czasu ich konwersji na instrumenty o charakterze udziałowym jest co najmniej równe stopie bazowej (jednorocznej stopie IBOR lub równoważnej opublikowanej przez Komisję ⁽²⁸⁾) powiększonej o prowizję w sposób określony poniżej.

Wynagrodzenie w przypadku hybrydowych instrumentów kapitałowych jednoroczna stopa IBOR +

Rodzaj beneficjenta	1. rok	2. i 3. rok	4. i 5. rok	6. i 7. rok	8. rok i kolejne lata
MŚP	225 punktów bazowych	325 punktów bazowych	450 punktów bazowych	600 punktów bazowych	800 punktów bazowych
Duże przedsiębiorstwa	250 punktów bazowych	350 punktów bazowych	500 punktów bazowych	700 punktów bazowych	950 punktów bazowych

67. Konwersji hybrydowych instrumentów kapitałowych na kapitał własny dokonuje się na poziomie niższym od teoretycznej ceny bez prawa poboru (ang. Theoretical Ex-Rights Price – TERP) w momencie konwersji o co najmniej 5 %.
68. Po konwersji na kapitał własny należy wprowadzić mechanizm progresywny, aby zwiększyć wynagrodzenie państwa, tak by zachęcać beneficjentów do odkupienia zastrzyków kapitałowych dokonanych przez państwo. Jeżeli kapitał własny będący wynikiem interwencji państwa w związku z COVID-19 będzie nadal

⁽²⁶⁾ Na przykład jeżeli progresja ma formę przyznania państwu dodatkowych udziałów. Jeżeli w wyniku zastosowania zastrzyku kapitałowego udział państwa w danym beneficjencie wynosi 40 %, a państwo nie sprzedało swojego udziału przed odpowiednią datą, udział państwa powinien wzrosnąć o co najmniej $0,1 \times 40 \% = 4 \%$, aby osiągnąć poziom 44 % po upływie czterech lat od zastrzyku kapitałowego zastosowanego w związku z COVID-19 oraz aby osiągnąć poziom 48 % po upływie sześciu lat od zastrzyku kapitałowego zastosowanego w związku z COVID-19, co doprowadziłoby do odpowiedniego obniżenia wartości udziałów innych akcjonariuszy.

⁽²⁷⁾ Powiększenie o 200 punktów bazowych nie ma zastosowania do roku 8. i kolejnych lat.

⁽²⁸⁾ Stopy bazowe obliczane zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6.), publikowane na stronie internetowej DG ds. Konkurencji: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

stanowił własność państwa po upływie dwóch lat od konwersji na kapitał własny, państwo otrzymuje – oprócz swojego pozostałego udziału wynikającego z dokonanej przez nie konwersji hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19 – dodatkowy udział własnościowy beneficjenta. Ten dodatkowy udział własnościowy wynosi co najmniej 10 % pozostałego udziału, jaki wynika z dokonanej przez państwo konwersji hybrydowych instrumentów kapitałowych stosowanych w związku z COVID-19. Komisja może zaakceptować alternatywne mechanizmy progresywne, pod warunkiem że mają one taki sam efekt zachęty i podobny ogólny wpływ na wynagrodzenie państwa.

69. Państwa członkowskie mogą wybrać formułę ustalania ceny obejmującą dodatkową klauzulę progresywną lub klauzulę spłaty. Tego rodzaju elementy należy opracować w taki sposób, aby zachęcały do szybkiego wycofania wsparcia zapewnionego przez państwo w postaci dokapitalizowania beneficjenta. Komisja może również zaakceptować alternatywne metody ustalania ceny, o ile wynagrodzenie obliczone na ich podstawie będzie wyższe od wynikającego z powyższej metody lub w podobnej wysokości.
 70. Ponieważ instrumenty hybrydowe mają bardzo różny charakter, Komisja nie dostarcza wskazówek w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów. Instrumenty hybrydowe muszą być w każdym przypadku zgodne z wyżej wymienionymi zasadami, a wynagrodzenie musi odzwierciedlać ryzyko związane z poszczególnymi instrumentami.
- 3.11.6. *Sposób zarządzania i zapobieganie nadmiernym zakłóceniom konkurencji*
71. Aby nie dopuścić do nadmiernych zakłóceń konkurencji, beneficjenci nie mogą angażować się w agresywną ekspansję handlową finansowaną z pomocy państwa ani podejmować nadmiernego ryzyka. Co do zasady, im mniejszy udział kapitałowy państwa członkowskiego i wyższe wynagrodzenie, tym mniejsza potrzeba wprowadzania zabezpieczeń.
 72. Jeżeli beneficjentem środka służącego dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, którego wartość przekracza 250 mln EUR, jest przedsiębiorstwo o znaczącej pozycji rynkowej na co najmniej jednym z rynków, na których działa, państwa członkowskie są zobowiązane zaproponować dodatkowe środki w celu utrzymania efektywnej konkurencji na tych rynkach. W ramach takich środków państwa członkowskie mogą w szczególności zaproponować zobowiązania strukturalne lub zobowiązania dotyczące postępowania, przewidziane w zawiadomieniu Komisji w sprawie środków zaradczych dopuszczalnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 802/2004.
 73. Beneficjenci środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 nie mogą reklamować tego faktu w celach handlowych.
 74. Dopóki nie nastąpi spłata co najmniej 75 % środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, beneficjenci inni niż MŚP nie mogą mieć możliwości przejmowania więcej niż 10 % udziału w przedsiębiorstwach konkurentów lub innych podmiotów prowadzących ten sam rodzaj działalności, w tym działających na rynkach wyższego i niższego szczebla.
 75. W wyjątkowych okolicznościach, bez uszczerbku dla kontroli połączeń, tacy beneficjenci mogą przejąć ponad 10 % udziału w podmiotach działających na rynku wyższego lub niższego szczebla w ich obszarze działalności tylko wówczas, gdy przejęcie jest niezbędne do utrzymania rentowności beneficjenta. Komisja może zezwolić na przejęcie, jeżeli jest ono konieczne do utrzymania rentowności beneficjentów. Przejęcie nie może nastąpić, dopóki Komisja nie podejmie decyzji w tej sprawie.
 76. Pomoc państwa nie może być wykorzystywana do subsydiowania skrośnego działalności gospodarczej przedsiębiorstw zintegrowanych, które znajdowały się w trudnej sytuacji gospodarczej już w dniu 31 grudnia 2019 r. W przedsiębiorstwach zintegrowanych należy wprowadzić wyraźne rozdzielanie księgowości w celu zapewnienia, aby środek służący dokapitalizowaniu nie przynosił korzyści w przypadku takiej działalności.
 77. Dopóki nie nastąpi pełna spłata środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, beneficjenci nie mogą dokonywać wypłaty dywidend, nieobowiązkowych płatności kuponowych ani odkupu udziałów w odniesieniu do podmiotów innych niż państwo.

78. Dopóki nie nastąpi spłata co najmniej 75 % środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, wynagrodzenie każdego członka kadry kierowniczej beneficjentów nie może przekraczać stałej części wynagrodzenia tej osoby na dzień 31 grudnia 2019 r. W przypadku osób, które staną się członkami kadry kierowniczej w dniu dokapitalizowania lub po tym dniu, stosuje się limit w wysokości najniższego wynagrodzenia stałego któregośkolwiek z członków kadry kierowniczej w dniu 31 grudnia 2019 r. W żadnym wypadku nie wolno wypłacać premii ani innych zmiennych lub porównywalnych elementów wynagrodzenia.
- 3.11.7. *Strategia wyjścia państwa z udziału wynikającego z dokapitalizowania i obowiązki w zakresie sprawozdawczości*
79. Beneficjenci inni niż MŚP, którzy uzyskali dokapitalizowanie w związku z COVID-19 w wysokości przekraczającej 25 % kapitału własnego w momencie interwencji, są zobowiązani wykazać, że posiadają wiarygodną strategię wyjścia z udziału państwa członkowskiego, chyba że interwencją państwa zostanie zmniejszona do poziomu poniżej 25 % kapitału własnego w terminie 12 miesięcy od daty przyznania pomocy ⁽²⁹⁾.
80. Strategia wyjścia określa:
- plan beneficjenta dotyczący kontynuacji działalności i wykorzystania środków zainwestowanych przez państwo, w tym harmonogram wypłaty wynagrodzenia i umorzenia inwestycji państwa (łącznie „harmonogram spłat”); oraz
 - środki, jakie zostaną podjęte przez beneficjenta i państwo, by zapewnić zgodność z harmonogramem spłat.
81. Strategia wyjścia powinna zostać przygotowana i przedłożona państwu członkowskiemu w ciągu 12 miesięcy od przyznania pomocy i musi zostać zatwierdzona przez państwo członkowskie.
82. Oprócz obowiązku określonego w pkt 79–81 beneficjenci są zobowiązani informować państwo członkowskie o postępach w realizacji harmonogramu spłat oraz przestrzeganiu warunków określonych w sekcji 3.11.6 w ciągu 12 miesięcy od jego przedstawienia, a następnie okresowo co 12 miesięcy.
83. Do czasu pełnej spłaty środków służących dokapitalizowaniu w związku z COVID-19, beneficjenci dokapitalizowania w związku z COVID-19, z wyjątkiem MŚP, publikują w terminie 12 miesięcy od daty przyznania pomocy, a następnie okresowo co 12 miesięcy, informacje na temat wykorzystania otrzymanej pomocy. W szczególności powinni w nich uwzględnić informacje o tym, w jaki sposób otrzymana pomoc wspiera ich działania zgodne z celami unijnymi i zobowiązaniami krajowymi związanymi z zieloną i cyfrową transformacją, w tym unijnym celem neutralności klimatycznej do 2050 r.
84. Państwo członkowskie powinno co roku składać Komisji sprawozdanie na temat realizacji harmonogramu spłat oraz przestrzegania warunków określonych w sekcji 3.11.6. Jeżeli beneficjent uzyskał dokapitalizowanie w związku z COVID-19 w wysokości przekraczającej 250 mln EUR, sprawozdanie musi zawierać informacje na temat przestrzegania warunków określonych w pkt 54.
85. Jeżeli w ciągu sześciu lat po dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 interwencja państwa nie zostanie zmniejszona do poziomu poniżej 15 % kapitału własnego beneficjenta, należy zgłosić Komisji do zatwierdzenia plan restrukturyzacji zgodnie z wytycznymi dotyczącymi ratowania i restrukturyzacji. Komisja oceni, czy działania przewidziane w planie restrukturyzacji zapewniają rentowność beneficjenta, również z uwzględnieniem unijnych celów i zobowiązań krajowych związanych z zieloną i cyfrową transformacją, a także wyjście państwa w sposób, który nie wywierałby negatywnego wpływu na wymianę handlową w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Jeżeli beneficjent nie jest spółką notowaną na giełdzie lub jeżeli zalicza się do MŚP, państwo członkowskie może podjąć decyzję zgłoszeniu planu restrukturyzacji wyłącznie wówczas, gdy zmniejszenie interwencji państwa do poziomu poniżej 15 % kapitału własnego nie nastąpi w ciągu siedmiu lat po dokapitalizowaniu w związku z COVID-19.”.

⁽²⁹⁾ Na użytek niniejszej podsekcji 3.11.7 instrumenty hybrydowe przyznane przez państwo należy zaliczać do kapitału własnego.

38. Pkt 44 zostaje oznaczony jako pkt 86 i otrzymuje brzmienie:
- „86. Z wyjątkiem sytuacji, gdy dotyczy to pomocy przyznanej na podstawie sekcji 3.9, 3.10 i 3.11, państwa członkowskie mają obowiązek publikować istotne informacje ⁽³⁰⁾ na temat każdej pomocy indywidualnej przyznanej na podstawie niniejszego komunikatu na kompleksowej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa lub w narzędziu informatycznym Komisji ⁽³¹⁾ w terminie 12 miesięcy od daty przyznania pomocy. Państwa członkowskie mają obowiązek publikować istotne informacje ⁽³²⁾ na temat każdego indywidualnego dokapitalizowania przyznanego na podstawie sekcji 3.11 na kompleksowej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa lub w narzędziu informatycznym Komisji w terminie 3 miesięcy od daty dokapitalizowania. Należy podać wartość nominalną dokapitalizowania na beneficjenta.”
39. Pkt 45–52 zostają oznaczone jako pkt 87–94.
40. Pkt 49 zostaje oznaczony jako pkt 91 i otrzymuje brzmienie:
- „91. Komisja stosuje niniejszy komunikat od dnia 19 marca 2020 r., biorąc pod uwagę gospodarcze skutki epidemii COVID-19, które wymagały natychmiastowych działań. Uzasadnieniem komunikatu są obecne wyjątkowe okoliczności i nie będzie on stosowany po dniu 31 grudnia 2020 r., z wyjątkiem sekcji 3.11, która będzie stosowana do dnia 1 lipca 2021 r. Kierując się ważnymi względami ekonomicznymi lub z zakresu polityki konkurencji, Komisja może dokonać przeglądu niniejszego komunikatu przed dniem 31 grudnia 2020 r. W razie potrzeby Komisja może również dokładniej wyjaśnić swoje podejście do określonych zagadnień.”

⁽³⁰⁾ Dotyczy informacji wymaganych w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 i załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. W przypadku zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek, pożyczek podporządkowanych i innych form pomocy podaje się w odniesieniu do każdego beneficjenta wartość nominalną instrumentu bazowego. W przypadku korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności kwota pomocy indywidualnej może zostać podana w przedziałach.

⁽³¹⁾ Strona wyszukiwania publicznego w zakresie przejrzystości pomocy państwa umożliwia dostęp do danych przekazanych przez państwa członkowskie, dotyczących przyznanej pomocy państwa przypadającej na poszczególnych beneficjentów, zgodnie z europejskimi wymogami przejrzystości w zakresie pomocy państwa i jest dostępna pod adresem <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

⁽³²⁾ Dotyczy informacji wymaganych w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 i załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r.